

TAKUU-SÄÄTIÖ

Vuosikertomus 2009

TAKUU-SÄÄTIÖ

Valtakunnallinen, yksityishenkilöiden velkojen ja taloudenhallinnan ratkaisemista edistävä sosiaalialan asiantuntijajärjestö.

ARVOMME

Asiakaskeskeisyys

Asiakas kohdataan arvostavasti ja kunnioittavasti.

Kestävät ratkaisut

Säätiön takaustoiminnan tavoitteena ovat kohtuulliset ja pitkäaikaiset ratkaisut, jotta asiakas saa taloutensa pysyvästi tasapainoon siten, että hän suoriutuu jatkossa omaehtoisesti taloudellisista velvoitteistaan ja velkakierre päättyy.

Läpinäkyvyys

Säätiön toiminnan pelisäännöt ja viestit ovat selkokielisiksi sekä sisäisille että ulkoisille sidosryhmille. Tavoitteena on yhteistyön sujuvuus ja luottamus.

Vaikuttavuus

Säätiön toiminnalla on konkreettisia ja mitattavia vaikutuksia niin yksilöihin kuin yhteiskuntaankin.

Vuorovaikutteisuus

Säätiö toimii vuorovaikutteisesti sekä asiakkaiden, sidosryhmien että oman henkilöstönsä kanssa. Vuorovaikutus perustuu keskusteluun, joka ohjaa toimintaa vastaamaan osapuolten tarpeita ja tukemaan yhteistyötä.

Yhdenvertaisuus

Asiakkaat kohdataan yhdenvertaisesti, eikä ketään aseteta perusteetta eri asemaan.

PERUSTAJAYHTEISÖT

A-klinikkasäätiö, Evankelisluterilaiset seurakunnat Oulussa, Tampereella ja Turussa, Kirkkohallitus, Kriminaalihuoltoyhdistys (nyk. Rikosseuraamuslaitos), Suomen Diakonialaitosten Liitto ry, Suomen Katulähetysliitto ry, Suomen Kirkon Seurakuntatoiminnan Keskusliitto ry (nyk. Kirkkopalvelut ry) ja Suomen Mielenterveysseura ry.

Pääosa toiminnasta rahoitetaan Raha-automaattiyhdistyksen tuella.

Vuosikertomus 2009

SISÄLTÖ

4	Toiminnanjohtajalta
6	Takaustoiminta ja perintä
10	Velkalinja
12	Omille jaloille
13	Viestintä
14	Koulutus
15	Vaikuttaminen ja sidosryhmäyhteistyö
17	Henkilöstö ja luottamusjohto

Julkaisija: Takuu-Säätiö
Osoite: Asemamiehenkatu 4,
00520 Helsinki
www.takuu-saatio.fi
Valokuvat: Varpu Kettunen, Herttakaisa Kettunen
Taitto: Herttakaisa Kettunen
Painopaikka: Graafiset Palvelut Oy, Kuopio 2010

TOIMINNANJOHTAJALTA

Vuonna 2009 Suomessa tilannetta leimasi työttömyyden ja maksuhäiriöiden lisääntyminen. Syksyllä 2008 alkanut taantuma kääntyi lamaksi vuonna 2009. Suurista ja yllättävistä irtisanomisista uutisoitiin miltei päivittäin. Työttömyyden lisääntyminen heijastui jo ennestään vaikeuksissa olleisiin kuntiin. 181 kuntaa, joissa asuu 3,2 miljoonaa suomalaista kiristi veroprosenttiaan.

Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan vuoden 2009 joulukuussa työttömänä oli 206 000 henkilöä, mikä oli 44 000 enemmän kuin edellisen vuoden joulukuussa. Työttömyysaste oli joulukuussa 7,9 prosenttia eli 1,8 prosenttiyksikköä suurempi kuin vuotta aiemmin. Erityisesti nuorten, 15-24-vuotiaiden työttömyys lisääntyi. Heidän työttömyysasteensa oli joulukuussa 20,2 prosenttia, 7,8 prosenttiyksikköä suurempi kuin edellisen vuoden joulukuussa. Vuoden 2009 keskimääräinen työttömyysaste oli 9,9 prosenttia. Suurinta se oli Itä-Suomen läänissä 10,6 prosenttia.

Suomen Asiakastieto Oy:n mukaan yksityishenkilöiden maksuhäiriöt ovat kasvaneet voimakkaasti. Joulukuun lopussa voimassa olevia maksuhäiriömerkintöjä oli 305 000 suomalaisella. Suomen Asiakastieto Oy:n luottorekisteriin merkittyjen henkilöiden määrä kasvoi vuodessa 13 000 henkilöllä eli 4,4 prosentilla. Pikavipeistä eli alle 300 euron kertaluotosta tai rahoitusyhtiösaatavista kertyi maksuhäiriömerkintöjä 20 300 henkilölle.

Valtiovarainministeriö ennusti syyskuussa, että Suomen kansantuote supistuisi kuusi prosenttia vuonna 2009, mutta se supistui lähes kahdeksan prosenttia. Ministeriön ennusteen mukaan maaliskuun 2010 kansantuotteen kasvu olisi kuitenkin jo 1,1 prosenttia enemmän kuin vuonna 2009. Sen sijaan Euroopan komissio uskoi syysennusteessaan, että Suomen talous romahtaa lähes seitsemän prosenttia. Vain Irlannissa on pudotus ollut jyrkempää. Komission mukaan talous on nyt kuitenkin saavuttanut käännekohdan EU:n syvimmän taantumun jälkeen. Komission vuotta 2009 koskeva ennustus osui oikeaan.

Kansantaloudellisesti vaikea vuosi 2009 näkyi Takuu-Säätiössä sekä takaustoiminnassa että neuvontapuheluissa. Hakemuksia saapui 15 prosenttia enemmän kuin vuonna 2008. Samanaikaisesti myös säätiön takaajana maksamien takausten määrä lisääntyi 15 prosentilla edellisvuodesta. Suurimpana syynä järjestelyluoton erääntymisen oli työttömyys (30 %).

Takuu-Säätiön ylläpitämään maksuttomaan neuvontanumeroon Velkalinjaan tulleet soittoyritykset lisääntyivät viidenneksellä. Velkalinja sai loppuvuodeksi lisärahoitusta päivityksen kaksinkertaisuuteen, mikä paransi palvelun saatavuutta. Soittajat pääsivät aiempaa huomattavasti helpommin palveluun ja keskusteluihin voitiin varata enemmän aikaa.

Vuosi 2009 oli Takuu-Säätiön hallinnoiman Omille jaloille -projektin viimeinen toimintavuosi. Projektin tulokset olivat niin lupaavat, että Raha-automaattiyhdistys myönsi sille kohdennetun avustuksen vielä kahdeksi lisävuodeksi.

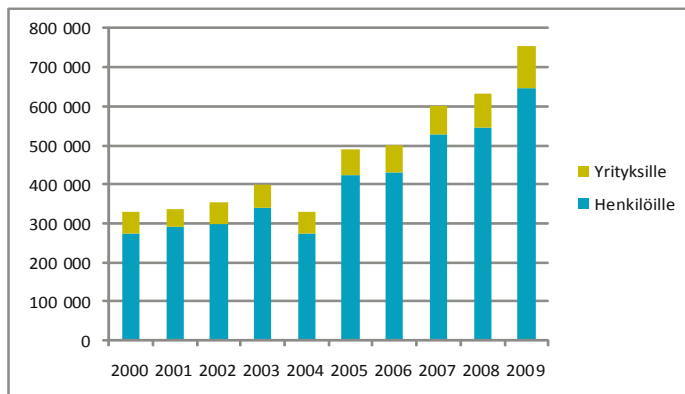
Säätiö aloitti aktiiviset neuvottelut valtiovallan kanssa takauslimiitin turvaamiseksi, koska takaus-toiminnan katteeksi myönnetty Raha-automaattiyhdistyksen jälkitakaus on päättymässä vuoden 2012 lopussa. Maaliskuussa järjestettiin asian edistämiseksi valtiosihteeri Raimo Sailaksen toiveesta Finnvera Oyj:n tiloissa seminaari, johon osallistuivat muun muassa viiden ministeriön kansliapäälliköt. Ratkaisua takauslimiitin osalta ei kuitenkaan vielä löytynyt.

Raha-automaattiyhdistys suunnittelee Takuu-Säätiön kuten muidenkin yleisavustusta saavien säätiöiden yleisavustuksen muuttamista kohdennetuksi avustukseksi vuoden 2011 alusta. Suu-rempi haaste säätiön kannalta on kuitenkin saada avustus vastaamaan nykyistä tarvetta.

Leena Veikkola
toiminnanjohtaja

Uudet maksuhäiriömerkinnät vuosina 2000 - 2009

	Yhteensä	Henkilöille	Yrityksille
2009	754 143	645 046	109 097
2008	632 117	546 713	85 404
2007	602 112	527 256	74 856

Lähde: Suomen Asiakastieto Oy

TAKAUSTOIMINTA JA PERINTÄ

Takuu-Säätiö myöntää takauksia ylivelkaantuneille yksityishenkilöille, jotta he saisivat pankista järjestelylainan yhdistääkseen useat eri velkansa yhdeksi uudeksi lainaksi. Järjestely kohtuullistaa velanhoidomenoja ja auttaa heitä suoriutumaan velkojensa hoidosta itsenäisesti.

Takuu-Säätiö aloitti takaustoiminnan vuonna 1991 Yhteisvastuu-keräyksestä kertyneillä noin 470 926 euron suuruisilla varoilla, joilla perustettiin omakatteinen Perusrahoasto. Rahaston kohderyhmänä ovat rangais- tuksista vapautuvat sekä mielenterveys-, päihde- tai muista riippuvuuksista kuntoutuvat ihmiset, joilla on edellä mainituista syistä aiheutunut taloudellinen kriisi ja näyttöä halusta hoitaa sekä taloudellisia velvoitteitaan että muita ongelmiaan. Vuoden 2009 aikana maksettiin loppuun viimeinen Perusrahoaston katteella myönnetty takaus. Rahastosta ei myönnetty toimintavuonna takauksia.

Perusrahoaston sääntöjä tarkistettiin loppuvuodesta 2009. Uudistetut säännöt mahdollistavat rahaston peruspääoman tuoton käyttämisen muun muassa taloudellisten tukitoimien ja toimintamallin käyttämiseen, avustuksiin tai luottojen myöntämiseen.

Maaliskuussa 1995 Takuu-Säätiö aloitti nykyisen takaustoiminnan VeRa-takausprojektina. Raha-automaattiyhdistys on myöntänyt Takuu-Säätiölle noin 6,7 miljoonan euron suuruisen jälkitakauksen toimintaa varten. Jälkitakauksesta oli jäljellä vuoden 2009 lopussa noin 5,2 miljoonaa euroa. Jälkitakaus on voimassa vuoden 2012 loppuun saakka.

Hakemukset lisääntyivät ja käsittelyaika lyheni

Säätiöön tuli vuonna 2009 yhteensä 1 111 (942) uutta takaushakemusta. Hakemukset lisääntyivät lähes viidenneksen edelliseen vuoteen verrattuna. Kasvanut hakemuskäärä on seurausta taloudellisen tilanteen yleisestä heikkenemisestä vuoden aikana.

Saapuvien hakemusten käsittelyjono oli keskimäärin kolme kuukautta ja päätökset annettiin keskimäärin

noin neljässä ja puolessa kuukaudessa hakemuksen saapumisesta. Kokonaiskäsittelyaika oli noin kuukauden lyhyempi kuin vuonna 2008.

Toimintavuoden 2009 aikana kokeiltiin uusien hakemusten esikäsittelyä. Sen tavoitteena oli parantaa asiakaspalvelua siten, että nopeasti päätettävät takaushakemukset saataisiin päätettyä ilman turhaa jonottamista. Mikäli asiakkaalle ei voitaisi muutenkaan myöntää takausta, hakemukseen tehtävä nopea asiaratkaisu auttaa asiakasta miettimään muita vaihtoehtoisia ratkaisuja taloustilanteensa järjestelemiseksi.

Noin kolmasosa hakemuksista ratkaistiin suoraan esikäsittelyssä. Esikäsittely lyhensi merkittävästi hakemusten kokonaiskäsittelyaikoja.

Lisääntyneet menot velkaannuttivat

Hakijoiden velkaantumisen syyt ovat pysyneet kohtuullisen vakiintuneina viime vuosina. Velkaantumista ei useinkaan voi todeta yksittäisten tilanteiden tai syiden aiheuttamiksi vaan useasti kyse oli monien eri asioiden yhteisvaikutuksesta. Se oli yleensä alkanut aivan hallitusti, mutta työttömyys, parisuhde-ero, sairaus tai muu vakava elämänolosuhteiden muutos oli sittemmin ajanut hyvin hoidetun taloudenkin ylivelkatilanteeseen.

Lähes joka toinen hakija oli velkaantunut menojen lisääntymisen vuoksi. Heistä joka neljännellä oli taustalla parisuhde-ero tai välttämättömät menot. Myös erilaiset riippuvuusongelmat ja hallitsemattomat tapahtumat olivat tavallisia.

Tulojen vähentyminen oli syynä velkaantumiseen lähes joka viidennellä hakijalla. Näistä lähes puolet kertoi tulojensa vähentyneen sairauden takia ja lähes puolet työttömyyden seurauksena.

Noin joka viides hakija oli kuitenkin velkaantunut talouden hallitsemattomuuden vuoksi. Hallitsemattomuudessa oli kuitenkin kyse enemminkin osaamattomuudesta talousasioissa kuin tarkoitushakuisesta välipitämättömyydestä.

Takaustoiminnassa kiinnitetään erikseen huomiota asiakkaisiin, joilla on mielenterveys sairaus, rikostausta, päihde- tai peliriippuvuus. Heidän osuutensa vuoden aikana tehdyissä päätöksissä on pysynyt vakiintuneena. Vuonna 2009 heitä oli yhdeksän prosenttia ja vuonna 2008 noin seitsemän prosenttia kaikista hakijoista. Puolella heistä oli jokin mielenterveys sairaus. Verrattuna muihin asiakkaisiin takauksen myöntäminen näille hakijoille ei ollut merkittävästi vähäisempää eikä hakemuksen hylkääminen suurempaa.

Hakijat ovat yhä velkaantuneempia – Suurempia järjestelylaineja pienemmällä korolla

Säätiö myönsi toimintavuonna selvästi edellisvuotta enemmän takauksia järjestelyluottoihin. Kaikkiaan takauksia myönnettiin 7 110 460 miljoonaa euroa 371 asiakkaalle. Vuodesta 2008 myönnettiin 6 033 980 euroa. Euromääräinen lisäys oli merkittävä ja keskimääräinen takaus nousikin lähes 19 200 euroon, kun se vuonna 2008 oli vajaat 17 800 euroa.

Takauksen keskiarvo on noussut vuosi vuodelta koko 2000 –luvun ajan. Vuonna 2009 jatkunut kehitys vahvistaa sitä näkemystä, että takauksen saaneet ovat entistä velkaantuneempia. Velkaantuneisuus näkyy myös hylätyissä ratkaisussa, joissa entistä useampi tehdään asiakkaiden kokonaisvelkojen suuruuden takia.

Järjestettäviä velkoja myönnettyissä takauksissa oli yhteensä runsas 8,1 miljoonaa euroa. Näistä 61 asiakastapauksessa järjestelyluoton rinnalle jäi erillisen maksuohjelman mukaan maksettavaksi vielä yli 1,8 miljoonaa euroa muita luottoja kuten asunto-, auto- tai opintolainoja. Lähes joka kymmenennen asiakkaan asiassa käytiin sovintoneuvottelut ennen takauksen myöntämistä ja velkojille maksettiin velkojen kokonaismäärää pienempi summa.

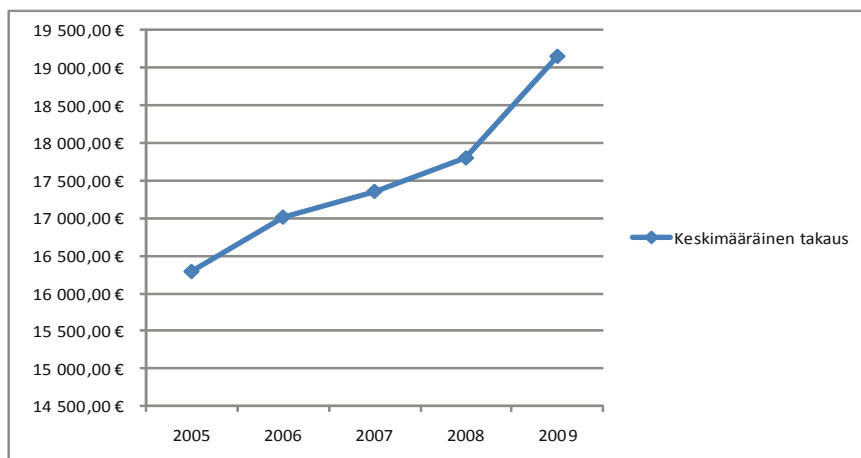
Vuoden 2009 aikana yleinen korkotaso aleni voimakkaasti. Yleisin markkinakorkoinen viitekorko euribor 12 kk laski vuoden 2009 aikana 3,049 prosentista 1,24 prosenttiin. Valtaosa järjestelyluotoista on sidottu tähän viitekorkoon, jolloin järjestelyluottojen kokonaiskorko aleni lähes 2 prosenttia.

Asiakkaiden maksukyky ei muuttunut olennaisesti vuoteen 2008 verrattuna. Keskimääräinen maksuvara parani hieman. Vuonna 2009 myönnettyissä takauksissa se oli 465 euroa kuukaudessa ja edellisenä vuonna 16 euroa vähemmän, mikä selittyy tavanomaisella tulojen lisääntymisellä.

Yhä useammalla liian paljon vakuudetonta luottoa

Kaikkiaan 442 hakijaa sai hylkäävän ratkaisun. Suurin yksittäinen syy oli, kuten edellisinäkin vuosina maksuvaran riittämättömyys kaikkien velkojen järjestelemiseksi. Maksuvara saattoi olla negatiivinen, asiakkaan velkojat eivät hyväksyneet tarjottua sovintoratkaisua tai asiakkaan maksuvara ei ollut riittävä tarvittavan suuruisen järjestelyluoton takauksen myöntämiseen. Runsas kolmannes hylkäävistä päätöksistä perustui näihin syihin. Maksuvaran riittämättömyys hylkäämisen syynä lisää-

Kuva 1. Keskimääräinen takaussumma

tyi toimintavuonna edelliseen vuoteen verrattuna vain vähän, noin viidellä prosentilla.

Sen sijaan aiempaa useammin takaushakemus hylättiin liian suuren velkamäärän takia, mikä osaltaan kertoo siitä, että hakijoilla on entistä enemmän velkaa. Toimintavuonna kaikista hylkäävistä ratkaisuksista jo joka neljäs (24 %) perustui siihen, että asiakkaan järjesteltävien velkojen kokonaismäärä ylitti säätiön takauksen enimmäismäärän 34 000 euroa. Vuonna 2008 heitä oli alle viidennes (17 %).

Hylkäävien päätösten yhteydessä asiakkaita pyrittiin ohjaamaan eteenpäin muiden keinojen selvittämiseksi. Yleisimmin ohjaus annettiin yksityishenkilön velkajärjestelyvaihtoehdon selvittämiseksi.

Lama ei näkynyt lainanhoidossa

Takauskannan kehittyminen tai maksuohjelmien valvonta ei aiheuttanut toimintavuoden aikana erityisiä toimenpiteitä. Takauskanta on alentunut viime vuosina. Takuu-Säätiön takauksia oli voimassa vuoden 2009 aikana noin 2 miljoonaa euroa edellisvuotta vähemmän. Sitoumukset luottolaitoksille ja takauslupaukset asiakkailla olivat vuoden vaihteessa reilut 16 milj. euroa.

Järjestelylainojen maksurästien kokonaismäärä väheni vuodesta 2008 yli neljänneksellä (26 %). Vuonna 2009 maksuviiveilmoituksia tuli 326 takaukseen keskimäärin reilut 3 ilmoitusta takaus kohden, yhteensä 1 100 kappaletta.

Järjestelylainojen maksuohjelmia muutettiin odotettua enemmän, mutta pääosa muutoksista oli muutaman kuukauden lyhennysvapaita. Maksuohjelman muutoksia tehtiin 540 kertaa ja muita muutoksia takauksiin tehtiin 72 kappaletta. Muutoksia tehtiin kokonaisuudessaan hiukan enemmän kuin mitä oltiin ennakoitu. Maksuohjelmia muutettaessa selvitetään syyt muutostarpeeseen, tarkistetaan muutoshakemuksen aikainen maksukyky ja mahdollinen lisävelkaantuminen takausaikana. Tarpeen mukaan velallinen ohjataan saamaan neuvontaa taloutensa hoitamisessa tai säätiön työntekijät antavat ohjeita talouden kuntoon saamiseksi.

Valtaosa asiakkaista tyytyväisiä takaustoimintaan

Takausasiakkaille on lähetetty tyytyväisyyskyselyitä vuodesta 2006 lähtien. Kyselyillä saadaan palautetta hakemuskäsittelystä, kartoitetaan toiveita palvelun laadulle sekä kysytään asiakkaiden selviytymistä järjestelyluoton maksuohjelmasta ja nykyisistä rahankäyttötottumuksista.

Vuonna 2009 kysely lähetettiin yhteensä 1 300 asiakkaalle, jotka olivat saaneet vuoden aikana myönteisen

tai hylkäävän takauspäätöksen tai olivat maksaneet lainansa loppuun. Asiakastyytyväisyys pysyi edelleen hyvänä. Avointen palautteiden perusteella moni asiakas toivoi säätiöltä aktiivisempaa yhteydenpitoa erityisesti järjestelyluoton ensimmäisen maksuvuoden aikana.

Neuvojayhteistyö sujuu

Takuu-Säätiö avasi toimintavuonna talous- ja velkaneuvojille sekä muille velallisten kanssa toimiville ammattilaisille Extranet-palvelun, jossa on saatavilla takaustoiminnan ohjeet ja lomakkeet sekä ajankohtaistiedotteet esimerkiksi jonotusajoista, tapahtumista ja muista toiminnassa tapahtuvista muutoksista. Palvelua kehitetään jatkossa pääasiallisesti tiedonsaantikanavaksi talous- ja velkaneuvojille ja palautetta sen toimivuudesta kerätään koko ajan.

Talous- ja velkaneuvojille lähetettiin palvelutyytyväisyyskysely syyskuussa 2009. Eniten positiivista palautetta annettiin yhteistyön sujuvuudesta ja palvelun asiantuntevuudesta ja ystävällisyydestä. Kriittistä palautetta saatiin käsittelyajoista: kolme neljästä vastaajasta arvioi kohtuullisen käsittelyajan olevan kuukauden ja kolmen kuukauden välillä.

Vastaajista 91 prosenttia arvioi omien asiakkaidensa tarvitsevan tukitoimintaa taloudellisten tilanteiden ja elämäntilanteidensa hallinnassa. Talousneuvonta, sääntölinen seuranta ja tapaaminen maksuohjelman keston aikana sekä kohdennettu tukitoiminta asiakkaan erityisongelman kanssa nousivat keskeiseen asemaan vastaajien palautteissa.

Perintään ajatuneet asiakkaat lisävelkaantuneita

Yleinen taloudellinen taantuma näkyi Takuu-Säätiön perinnässä. Toimintavuonna 2009 perintään tuli 105 uutta asiakasta, kun pankit eräännyttivät 70 järjestelylainaa. Säätiö maksoi pankeille takajana yhteensä 704 076 euroa, mikä oli noin 15 prosenttia enemmän kuin vuonna 2008. Lisäksi perinnän tulos väheni. Perintäasiakkaat maksoivat säätiölle vajaat 20 prosenttia edellisvuotta vähemmän, yhteensä 498 038 euroa.

Järjestelylainan eräännyntymisen pääasiallisina syinä oli työttömyys ja talouden hallitsemattomuus. Talouden hallitsemattomuus näkyi myös siinä, että lähes yhdeksän kymmenestä perintään tulleesta asiakkaasta oli lisävelkaantunut.

Järjestelylainan hoitamatta jäämisen riskiä näyttää erityisesti lisäävän se, että velka on vain yhden ihmisen vastuulla. Yhdeksänkymmentä prosenttia perintään tulleista asiakkaista oli velallisena yksin.

Takuu-Säätiö pitää asiakkaiden lisävelkaantumista ongelmallisena. Siihen pitäisi pystyä vaikuttamaan esimerkiksi asiakkaiden henkilökohtaisen talousneuvonnan keinoin. Säätiöllä ei kuitenkaan ole toistaiseksi ollut riittäviä resursseja tähän. Työttömyyden kasvu erään-
tymisen syynä lisääntyi huomattavasti edellisiin vuosiin verrattuna ja heijastelee näin yleistä taloudellista taantumaa. Asiakkaiden lisävelkaantuminen vaikeutti myös huomattavasti vapaaehtoisten maksusuunnitelmien te-

kemistä. Suorituksista noin 65 prosenttia tuli ulosoton kautta. Kehitys jatkui tältä osin samankaltaisena kuin aikaisempina vuosina.

Toimintavuonna lopullisiksi luottotappioiksi kirjattiin 20 saatavaa, yhteensä 124 828 euroa. Luottotappioiden syynä oli lähes kaikissa (16 kpl) kuolinpesän varattomuus.

Kuva 2. Takausvastuut

	2009		2008		Muutos	
	Eur	Kpl	Eur	Kpl	Eur %	Kpl %
Takauksia voimassa, tilanne per 31.12.	14 979 626,00	1541	16 900 231,00	1789	-11,36	-13,86
Takausten Vähentäminen						
Lyhennykset	5 700 499,00	1684	4 853 577,00	1926	17,45	-12,56
Loppuun maksetut	3 055 848,00	601	2 578 862,00	745	18,50	-19,33
Säätiö maksanut pankille takausvastuun perusteella	704 076,00	70	614 791,00	60	14,52	16,67

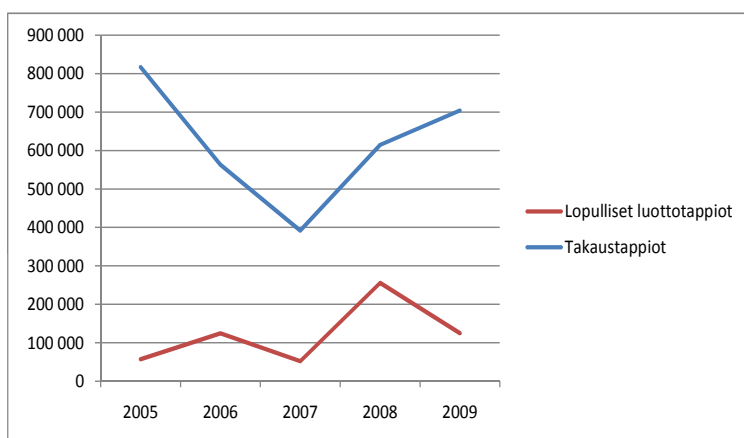
Kuva 3. Järjestelylainan pääasialliset eräntymisen syyt

	2009	2008
Työttömyys	21 kpl (30 %)	9 kpl (15 %)
Talouden hallitsemattomuus	16 kpl (23 %)	5 kpl (8 %)
Kuolema	7 kpl (10 %)	11 kpl (18 %)
Sairaus	6 kpl (9 %)	7 kpl (12 %)
Muut	8 kpl (11 %)	15 kpl (25 %)
EOS	12 kpl (17 %)	13 kpl (22 %)
Yht.	70 kpl	60 kpl

Kuva 4. Asiakkaiden lisävelkaantuminen

	2009	2008
Kyllä	40 kpl (57 %)	28 kpl (47 %)
Ei	9 kpl (13 %)	10 kpl (17 %)
EOS	21 kpl (30 %)	22 kpl (37 %)
Yht.	70 kpl	60 kpl

Kuva 5. Takaustappiot ja lopulliset luottotappiot vuosina 2005 - 2009

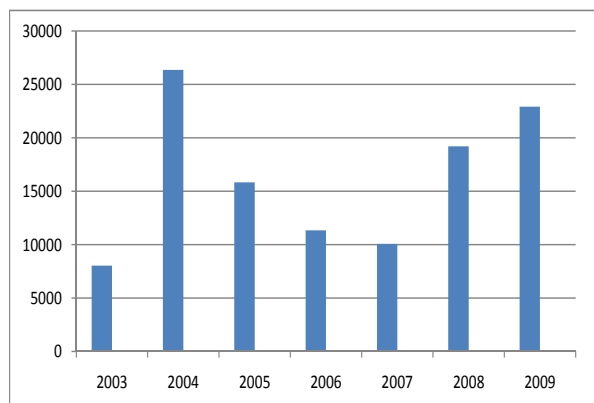
VELKALINJA

Valtakunnallinen
neuvontanumero Velkalinja
palvelee maksu- ja
velkavaikeuksissa olevia
ihmisiä sekä heidän
läheisiään arkisin
kello 10-14.

Velkalinjan soittoryitykset lisääntyivät voimakkaasti taantuman myötä vuoden 2008 syksystä lähtien. Ruuhka jatkui edelleen valtaosan toimintavuotta. Soittoryityksiä kertyi kaikkiaan 22 500 kappaletta eli noin viidenes enemmän kuin vuonna 2008.

Työ- ja elinkeinoministeriö myönsi kesäkuussa 2009 Velkalinjaa varten 100 000 euron lisärahoituksen syyskuusta 2009 alkaen vuoden 2010 loppuun. Tavoitteena oli helpottaa ruuhkaa päivitystä lisäämällä. Rahoitus perustuu työ- ja elinkeinoministeriön käynnistämään hankekokonaisuuteen, jonka tarkoituksena on lisätä kulluttajien oman talouden hallintaa sekä ohjata heitä hakemaan ajoissa apua velkaongelmiinsa. Velkalinja on yksi kahdeksasta erityishankkeesta.

Kuva 1. Takuu-Säätiön Velkalinjan soittoryitykset vuosina 2003-2009

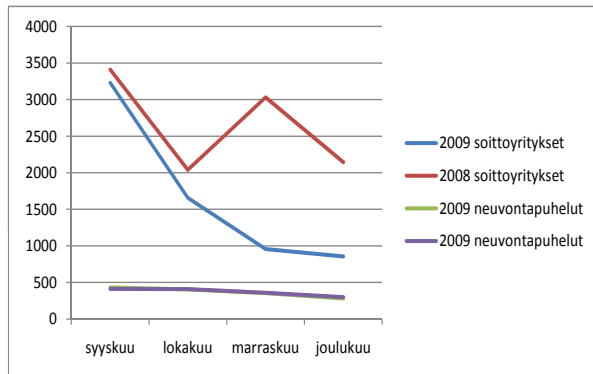
Lisärahoituksella palkattiin uusia päivystäjiä. Syyskuun puolivälistä alkaen päivystäjiä oli vastaamassa yhtäaikaisesti kaksi aiemman yhden sijaan. Uudet kolme päivystäjiä olivat etä- ja tuntityöntekijöitä. Heillä kaikilla oli kokemusta talous- ja velkaneuvonnasta.

Soittoryityksen laantuivat huomattavasti loppuvuonna. Todennäköisesti neuvonnan lisääminen helpotti ruuhkaa vähentämällä samojen soittajien useita turhia soittoryitykset kun he pääsivät linjalle aiempaa helpommin. Varattuääneen tai puhelusta luopumiseen johtaneet soittoryitykset vähenivät alle puoleen viimeisen vuosineljänneksen aikana verrattuna alkuvuoteen ja noin kolmannekseen verrattuna samaan ajanjaksoon vuotta aiemmin.

Päivitysvahvuuden lisääntymisen odotettiin kasvattavan myös neuvontapuheluiden määrää. Ne lisääntyivät kuitenkin keskimäärin vain noin viidenneksen. Koko toimintavuonna puhuttiin yhteensä 3 563 neuvontapuhelua. Loppuvuonna uusien päivystäjien myötä neuvontapuheluita kertyi keskimäärin kuukaudessa 70 kappaletta enemmän kuin aiemmin. Vuodesta 2007 neuvontapuheluita on ollut noin 300 kappaletta (ka.) kuukaudessa ja syyskuusta 2009 alkaen niitä oli noin 370 kappaletta (ka.).

Velkalinjaneuvonnan kysyntää ja tarjontaa on vaikea saada kohtaamaan. Päivystysvahvuuden lisääntymisen jälkeenkin yhtä neuvontapuhelua kohti oli keskimäärin puolitoistakertainen määrä niitä soittoryityksiä, jotka johtivat varattuääneen tai puhelusta luopumiseen. Tästä huolimatta päivystäjä eivät olleet jatkuvasti varattuina. Päivityksen ajoittamista soittoruuhkiin vaikeuttaa soittoryitysten ennakoimaton vaihtelu eri viikonpäivinä ja kellonaikoina.

Kuva 2. Velkalinjan soittoryitykset ja neuvontapuhelut (kpl) syys-joulukuussa 2009 ja 2008

Työssä käyvien Velkalinjasoittajien määrä väheni edellisestä vuodesta

Yhdeksän kymmenestä Velkalinjaan soittavasta on velallinen itse. Valtaosa heistä on palkansaajia tai eläkkeellä olevia kuten aiempinakin vuosina. Lama näkyi kuitenkin jonkin verran soittajien tilanteessa. Työssä käyvien soittajien määrä väheni vuonna 2009 noin viisi prosenttiyksikköä vuoteen 2008 verrattuna. Samalla eläkeläisten ja työttömänä tai lomautettuna olevien määrä lisääntyi hieman. Työllisyysvaikeudet olivat velkaantumisen syynä noin 14 prosentilla soittajista.

Velkalinjalle soittava oli tavallisimmin vasta velkojen järjestelyä suunnitteleva velallinen, joka ei vielä ollut ottanut muulle yhteyttä. Vain noin joka kymmenes on hakenut apua taloustilanteeseensa. Valtaosalla soittajista (61%) velkatilanne oli vielä hallinnassa ja velat hoidossa. Noin joka viides oli maksanut velkoja uusilla veloilla. Ulosottoon oli ajatunut laskuja ja velkoja arviolta joka kolmannella soittajalla.

Päivystäjien arvion mukaan yli puolet soittajista selviytyy velkatilanteestaan jollakin aikavälillä joko järjestelyyn avulla tai panostamalla velkojensa maksuun. Noin viidennes tulevaisuus oli epämääräinen. Kyvyttömyys tai haluttomuus maksaa velkoja oli erittäin harvinaista. Kahdeksan kymmenestä soittajasta arvioitiin myös lähetevän puhelun perusteella toimimaan.

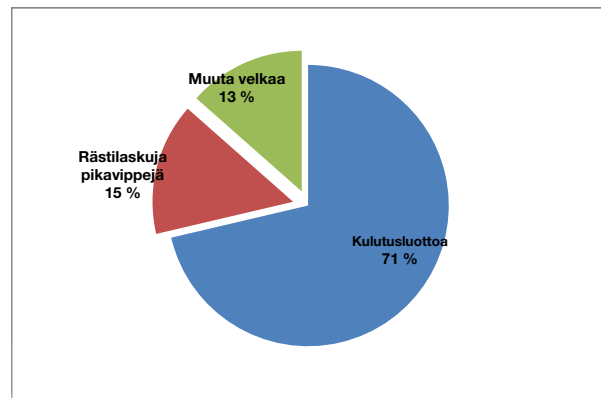
Tavanomaiset kulutusluotot suurin syy velkavaikeuksiin

Kulutusluotot ovat edelleen pääroolissa Velkalinjapuheluissa. Suurimmalla osalla soittajista velat ovat ensisijaisesti tavanomaisia kulutusluottoja kuten luottokorttivelkoja tai tilimittejä. Pikavipit ja rästilaskut ovat tyypillisesti toissijaista velkaa. Niitä kertyy muiden velkojen ohuen.

Pikavipit ovat kuitenkin edelleen yleistyneet. Joka viidennellä soittajalla oli pikavippiä ja lähes yhtä monella rästilaskuja. Tavanomaiset kulutusluotot ovat kuitenkin yleensä euromääräisesti suurin taakka. Kulutusluottoa ja muuta velkaa soittajilla oli keskimäärin 26 600 euroa kun asuntolainaa ei huomioida.

Soittajien asuntolainat olivat keskimäärin noin 100 000 euroa. Asuntovelkaisia soittajia oli jonkin verran aiempaa enemmän. Vuonna 2008 asuntolainaa oli 14 prosentilla ja toimintavuonna 20 prosentilla. Päivystäjät arvioivat keskustelun perusteella asunnon säilytysmahdollisuutta. Näkymät olivat vuonna 2009 ovat hieman vuotta 2008 valoisammat. Vuonna 2008 päivystäjät arvioivat joka toisen (51 %) voivan säilyttää asuntonsa ja tänä vuonna jo selvästi yli puolen (66 %). Eroon saattoi vaikuttaa syksyn 2008 uhkaavat tulevaisuussennusteet.

Kuva 3. Velkalinjasoittajien ensisijaiset velkatyypit (pl. asuntolaina) vuonna 2009 (n= 1772)

OMILLE JALOILLE

Vuosi 2009 oli Omille jaloille -projektin viimeinen toimintavuosi. Projektijärjestöistä A-Kiltojen liitto, Kriminaalihuollon tukisäätiö, Mielenterveyden keskusliitto, Sininauhaliitto, Suomen Mielenterveysseura ja Takuu-Säätiö päättivät hakea toiminnalle RAY:ltä kohdennettua AK -avustusta, ja sopivat tehtävien ja vastuiden jakamisesta mikäli rahoitusta saadaan.

Vuoden aikana projektin johtoryhmä vahvisti Omille jaloille -toimintamallin ja toiminnan laadun varmistamiseksi sille haetaan patentti- ja rekisterihallitukselta tavaramerkkisuoja. Mallin avulla on kyetty rekrytoimaan vapaaehtoistoimijoita, sekä tavoitettu vaikeissa velkaongelmissa ja niihin liittyvissä psykososiaalisissa kriiseissä eläviä ihmisiä, joista suurella osalla ei ole aikaisempia velka- ja taloustilanteen selvittelyyn liittyviä palvelukontakteja.

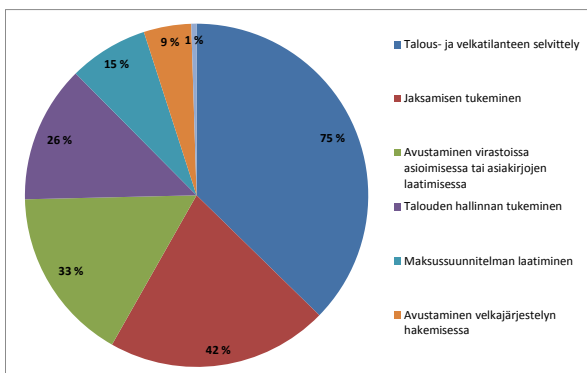
Kaikkiaan projektissa koulutettiin 123 vapaaehtoistoimijaa, joilla osalla on oma vertaiskokemus velkaongelmis-

ta. Vapaaehtoisten koulutuksia ei järjestetty enää loppuvuodesta, koska toiminnan jatkumista ei ollut varmuutta. Vuoden päättyessä vapaaehtoisia työskenteli noin 50, ja he toimivat 21 paikkakunnalla eri puolilla Suomea.

Vuoden lopussa oli toiminnassa 16 taloustietopistettä, joissa tuettavien ja muiden kiinnostuneiden käytössä oli talous- ja velkakysymyksiä käsittelevää materiaalia. Niitä varten laadittiin myös Taloustietokansioksi nimetty opasmateriaali. Projektin kuluessa korostui tukisuhteiden luomisen lisäksi tarve tämänkaltaisen materiaalin ja tiedon tuottamiseen.

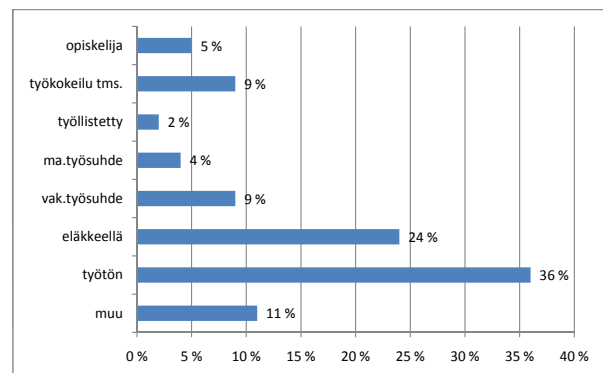
Projektin yhtenä osahankkeena laadittavan verkkopalvelun julkaiseminen lykkäytyi vuoden 2010 alkuun. Projektin muut osahankkeet päättyivät vaihtelevasti vuoden 2009 lopulla, mutta hallinnoivan Takuu-Säätiön osalta toiminta jatkuu siirtyvien varojen turvin 2-3 kuukautta vuoden 2010 puolella, jolloin myös projektiraportti valmistuu.

Tuen tarve

Eniten tukisuhteet painottuivat talous- ja velkatilanteen selvittelyyn sekä tuettavien jaksamisen tukemiseen.

Tuettavien elämäntilanne

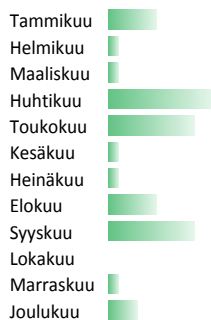

Tuettavien enemmistö oli palkkatyön ulkopuolella, vain 13 prosentilla vakituinen tai määräaikainen työsuhde.

VIESTINTÄ

Toimintavuonna Takuu-Säätiö oli mediassa noin 50 kertaa. Juttujen aiheina olivat pääasiassa kulutusluottovelaantumisen ja pikavipit sekä Velkalinja.

Takuu-Säätiön näkyvyys mediassa kuukausittain vuonna 2009.

Huhtikuun alussa tiedotettiin Velkalinjan ruuhkaisuudesta. Tiedotteessa kerrottiin Velkalinjajoitojen kolminker- taistuneen verrattuna alkuvuoteen 2008. Tiedote levisi STT:n kautta laajasti. Toukokuussa Takuu-Säätiö tiedotti taantumien tuoneen sille lisää takausasiakkaita. Asiasta uutisoitiin niin Helsingin Sanomia kuin pienempiä maakuntalehtiä myöten.

Takuu-Säätiö ja erityisesti Velkalinja olivat mediassa näkyvästi esillä syyskuussa. Työvoima- ja elinkeinoministeriö järjesti 15.9.2009 tiedotustilaisuuden uudesta hankkeestaan, jonka tavoitteena on kuluttajien oman talouden hallinnan lisääminen. Velkalinja on yksi hankkeen kahdeksasta osapuolesta. Puhelinneuvonnan laajentumisesta uutisoitiin eri puolilla maata ja Nelosen uutiset haastatteli tiedotustilaisuudessa Takuu-Säätiön hallituksen puheenjohtajaa. Lisäksi syyskuun lopulla Ylen tv-uutisissa haastateltiin säätiön toiminnanjohtajaa. Haastattelu liittyi Raha-automaattiyhdistyksen ilmoituk-

seen säätiöiden yleisavustuksen lopettamisesta. Julkisuus heijastui Velkalinjan soittoyriyksiin. Niitä kertyi eniten syyskuussa, 3200 kappaletta.

Takuu-Säätiön opas ”Velkojen selvittely - opas vankilasta vapautuvalle” ilmestyi helmi-maaliskuun taitteessa. Sitä postitettiin ilmaisjakeluna Suomen vankiloihin. Eniten kysyntää on Takausoppaalla ja sen postitus ulkoistettiin ensimmäistä kertaa. Painopalvelu sekä painoi että huolehti oppaiden jakelusta talous- ja velkaneuvontatoimistoihin ja ulosottovirastoihin ympäri Suomen.

Uutena esitteenä ilmestyi ”Palvelumme” -esite, jossa kerrotaan lyhyesti säätiön tarjoamista palveluista. Lähes viidenneksellä takauksen hakijoista ei ole avustajaa. Heidän hakemuksensa valmistelun helpottamiseksi laadittiin ”Ohjeita velkatilanteen selvittelyä varten” - ja ”Hakemuksen liitteet” - esitteet.

Toimintavuoden 2009 alusta Takuu-Säätiön verkkosivuilla otettiin käyttöön ekstranet-sivusto talous- ja velkaneuvojille sekä muille ammattilaisille.

Takuu-Säätiön verkkosivujen uudistaminen käynnistettiin kesäkuussa verkkosivuille toimitetulla palautekyselyllä. Palautteen perusteella tiedon löydettävyyden huono. Julkaisualusta ei ole enää teknisesti nykyaikainen ja erityisesti sivuston rakenne sekä visuaalisuus palvelevat heikosti tiedon esilletuomista. Joulukuun alussa valittiin tarjouten perusteella uuden julkaisualustan toimittajaksi Avoine Oy, entinen Optinet Oy. Verkkosivujen suunnittelu käynnistettiin heti ja sivut valmistuvat alkuvuonna 2010.

KOULUTUS

Koulutusta velka-asioiden puheeksi ottamiseksi ja velallisen tukemiseksi

Takuu-Säätiön strategiaan kuuluu velallisten parissa työskentelevien ammattilaisten koulutus velka-asioiden puheeksi ottamisesta ja velallisten eteenpäin ohjaamisesta.

Toimintavuonna järjestettiin koulutuspäivä diakoniatyöntekijöille yhteistyössä Helsingin seurakunnan kanssa ja kaksipäiväinen koulutus vankilatyöntekijöille yhteistyössä Rikosseuraamusviraston kanssa. Aiheina olivat velkojen järjestämisen perusasiat.

Loppuvuonna säätiö piti Helsingissä seminaarin kotitalouksien velkaongelmista. Se oli suunnattu velkojien, kuntien ja valtion sekä kolmannen sektorin työntekijöille, jotka kohtaavat työssään velallisia. Osallistujat saivat tietoa asiakkaan velkaongelman tunnistamisesta, puheeksi ottamisesta sekä eteenpäin ohjaamisesta.

Lisäksi säätiö jatkoi kolmatta vuotta kouluttajana Omille jaloille –projektin ammattilais- ja tukihenkilökoulutuksissa vastaten velkajuridiikka-aiheesta.

Takuu-Säätiön järjestämät koulutuksen vuonna

- 1/2009 Rikosseuraamusvirasto, vankiloiden työntekijöiden koulutuspäivät (2 päivää), 30–40 osallistujaa
- 2/2009 Diakoniatyöntekijöiden koulutuspäivä, 60 osallistujaa
- 4/2009 Omille jaloille-koulutuspäivä, Kuopio 24 osallistujaa
- 4/2009 Omille jaloille-tukihenkilökoulutuspäivä, Helsinki 20 osallistujaa
- 5/2009 Omille jaloille-tukihenkilökoulutuspäivä, Lammi 9 osallistujaa
- 10/2009 Seminaari kotitalouksien velkaongelmista, 80 osallistujaa

VAIKUTTAMINEN JA SIDOSRYHMÄYHTEISTYÖ

Lausumia pikavippi- ja luottotietolakimuutoksiin

Toimintavuonna uudistettiin sekä pikaluottoja että luottotietoja koskevia lakeja.

Tammikuussa 2009 Takuu-Säätiö toimitti oikeusministeriölle pikaluottoja koskevan lausuntonsa ja oli syyskuussa asiasta kuultavana eduskunnan talousvaliokunnassa. Keskeisimmät lakimuutokset koskivat luotonhakijan henkilöllisyyden huolellista todentamista, todellisen vuosikoron ilmoittamisvelvollisuutta, luottojen nostamisen kieltämistä yöaikaan sekä kulutusluottojen viivästyskoron rajoittamista.

Lausunnossaan säätiö piti lainsäädäntömuutoksia oikeasuuntaisina ja kannatettavina, mutta korosti lisäksi sitä, että yksistään lainsäädännöllä ei voida ratkaista pikaluottojen tarjonnasta aiheutuneita ongelmia. Lainsäädännön ja tehokkaan viranomaisvalvonnan lisäksi tarvitaan toimialan itsesäättelyä. Säätiö toi esiin myös tarpeen lisätä sosiaalista luottotusta ja talousneuvonnan tarjontaa. Erityisen huolestuttavana säätiö piti tilanteita, joissa pikaluotto näyttää olevan riittämättömän sosiaaliturvajärjestelmän ”jatke” tai jopa ainut selviytymiskeino. Neuvonnalla puolestaan voidaan edistää taloudenhallintaa ja ehkäistä harkitsematonta luotonkäyttöä.

Lausunnot vuonna 2009

- Lausunto oikeusministeriölle luottotietolain muuttamisesta
- Lausunto oikeusministeriölle pikaluottoihin liittyvän lainsäädännön uudistamisesta
- Lausunto ja kuuleminen eduskunnan talousvaliokunnassa pikaluottoihin liittyvän lainsäädännön uudistamisesta.
- Lausunto oikeusministeriölle laiksi Valtakunnanvoudinvirastosta
- Lausunto oikeusministeriölle työryhmämietinnöstä ”Tiedoksianto oikeudenkäynnissä”

Maaliskuussa 2009 Takuu-Säätiö lausui luottotietolainsäädännön uudistuksesta. Säätiö kannatti lakimuutosehdotusta, jonka perusteella luottotietomerkintä poistuisi välittömästi velan ulosottoperusteen vanhennuttua. Toinen säännösehdotus koski maksuhäiriömerkintää, joka tehtäisiin pitkäkestoisesta ulosotosta. Säätiö piti myös tätä ehdotusta perusteltuna.

Lisäksi säätiö esitti, että luottotietolakiin sisällytettäisiin mahdollisuus rekisteröidä myös vapaaehtoista velkajärjestelyä koskeva luottotietomerkintä, joka säilyisi rekisterissä nykyisen kahden vuoden sijaan koko järjestelyn ajan. Perusteluina oli toisaalta ulosottovelallisten ja velkansa järjestelleiden ihmisten samanarvoisuus. Toisaalta luottotietorekisteri antaisi tällöin nykyistä paremman kuvan velallisen tosiasiallista taloudellisesta tilanteesta, mikä suojaisi häntä uudelta velkaantumiselta ja tukisi järjestelyn onnistumista. Samasta syystä säätiö ehdotti myös positiivisen luottotietomerkinnän käyttöönottoa.

Sidosryhmäyhteistyö

Valtiosihteeri Raimo Sailaksen kanssa käydyin keskustelun perusteella Takuu-Säätiö kutsui yhdessä Suomen Settlementtiliiton kanssa keskustelutilaisuuteen joukon yhteiskunnallisia vaikuttajia. Tilaisuuden tarkoituksena oli selvittää, olisiko tarvetta saada aikaan erityisluottolaitos tai muu järjestely, jonka avulla velkaongelmiin joutuneita yksityishenkilöitä voitaisiin auttaa selviytymään nykyisen taantuman yli. Lisäksi keskustelua haluttiin käydä myös siitä, voisiko kyseisen järjestelmän piiriin sisällyttää sosiaalisen luotonuksen tarjoaminen koko valtakunnan alueella. Tilaisuus järjestettiin Finnvera Oy:n tiloissa Helsingissä.

Tilaisuuteen osallistuivat Takuu-Säätiön ja Suomen Settlementtiliiton edustajien lisäksi kansliapäälliköt Työ- ja elinkeinoministeriöstä, Sosiaali- ja terveysministeriöstä, Oikeusministeriöstä ja Ympäristöministeriöstä, toimitusjohtajat Kuntarahoituksesta ja Hypoteekkiyhdistyksestä, johtajat Finanssialan Keskusliitosta, Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Varmasta ja Raha-automaattiyhdistyksestä sekä Helsingin Sosiaaliviraston taloudellisen ja sosiaalisen tuen päällikkö. Yhteiskuntapoliittista näkemystä edusti Kelan tutkimusprofessori ja yleistä talouspoliittista näkemystä Suomen Pankissa elämäntyönsä tehnyt valtiotieteen tohtori.

Yhteenvedona tilaisuudesta todettiin, että läsnä olevat tahot ovat valmiita olemaan hankkeessa mukana ja että Takuu-Säätiö voisi toimia erityisluottolaitoksen käytännön työn tekijänä verkostoituneena eri paikkakuntien sosiaalialan järjestöjen ja muiden tahojen kanssa. Toiminta edellyttää monimuotoista eri keinojen yhteensovittamista, laajaa verkostoitumista ja asiakaskunnan rakenne huomioiden myös valtion mukaantulo hankkeeseen on välttämätön.

Kansliapäällikkö Hannele Pokka taloudenhallinnan neuvottelukunnan puheenjohtajan ominaisuudessa sai teh-

Jäsenyydet

- Sosiaali- ja terveysturvan Keskusliitto (Takuu-Säätiö)
- Valtion Vakuusrahaston toimiohjelauslautakunta (toiminnanjohtaja)
- Rikosseuraamusalan neuvottelukunta (toiminnanjohtaja)
- Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen neuvottelukunta (toiminnanjohtaja)
- EAPN-Fin, köyhyiden ja syrjäytymisen vastainen verkosto (Takuu-Säätiö)
- Inaise, International Association of Investors in the Social Economy (Takuu-Säätiö)
- ECDN, European Consumer Debt Network (Takuu-Säätiö)

täväkseen vastata asian eteenpäinviemisestä. Asia ei kuitenkaan toimintavuonna edennyt vaan odottaa edelleen ministeriöiden (VVM ja TEM) keskinäistä sopimista siitä, minkä ministeriön vastuualueeseen asia kuuluu.

Säätiöön kävi tutustumassa kolme ulkomaista ryhmää. Kesäkuussa saapui Japanista noin kymmenen hengen seurue, johon kuului sosiaalialan lakimiehiä ja yliopiston henkilökuntaa. Edellisen kerran japanilaisia vieraili vuonna 2007. Syyskuussa säätiössä kävi kaksi henkilöä Tukholman alueen velkaneuvonnasta ja heidän mukanaan pikavippi-ilmioistä kiinnostunut toimittaja. Joulukuussa saatiin vielä kaksi vierasta Latviasta. Kaikille ulkomaisille vieraille esiteltiin takaustoimintaa sekä sen suhdetta muihin velkojen järjestelykeinoihin ja ulosottoon sekä Velkalinjaa.

Kesäkuussa 2009 säätiössä vierailut professori kirjoitti japanilaiseen päivälehteen artikkelin, jossa kerrottiin myös Takuu-Säätiöstä. Lehden painos on noin kolme miljoonaa.

Jäsenyys järjestöjen hallinnossa (toiminnanjohtaja)

- Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto ry
- Sosiaali- ja terveysjärjestöjen yhteistyöyhdistys YTY ry
- Kriminaalihuollon Tukisäätiön
- Elämä On Parasta Huumetta ry.

Työryhmäyhteistyö

- Sosiaali- ja terveydenhuollon ulkopuolisten tekijöiden vaikutuksia toiminnan järjestämiseen ja asiakkaan oikeuksiin arvioivaan asiantuntijatyöryhmään (takausojohtaja)

HENKILÖSTÖ JA LUOTTAMUSJOHTO

Henkilöstö

Takuu-Säätiössä oli toimintavuonna keskimäärin 18 työntekijää vakituisessa työsuhteessa ja yksi määräaikainen. Edellisenä vuonna vakituisessa työsuhteessa oli 17 ja määräaikaisessa kolme. Henkilöstöstä laaditaan erillinen henkilöstöraportti.

Säätiö noudattaa sosiaalialan järjestöjä koskevaa työehtosopimusta. Henkilöstöllä on lakisääteinen työterveyshuolto Suomen Terveystalo Oy:ssä.

Helsingin Tiirasaarella järjestettiin työhyvinvointipäivä toukokuun lopussa. Työhyvinvoinnin kehittämispäällikkö Marja Konttila Eläke-Tapiolasta piti work shopin, jossa käsiteltiin erityisesti muutostilanteita.

Syksyllä 2009 Takuu-Säätiössä aloitettiin valmennuskoulutus. Siihen osallistuivat asiakaspalvelussa olevat työntekijät. Koulutus valmensi kuuntelemaan ja asiakasta voimaannuttavaan keskusteluotteeseen. Sen tarkoituksena oli paitsi lisätä asiakaspalvelun laatua, myös auttaa henkilöstöä jaksamaan paremmin erityisesti haasteellisissa asiakastilanteissa. Valmennus jatkui vuoden 2010 alkupuolelle asti.

Luottamusjohto

Takuu-Säätiön päätösvaltaa käyttävät valtuuskunta ja hallitus. Valtuuskuntaan kuuluu säätiön perustajayhteisöjen asettamat 14 jäsentä varajäsenineen. Säätiön asioiden hoitoa ja edustamista varten se valitsee viisijäsenisen hallituksen varajäsenineen.

Toimintavuonna valtuuskunnan puheenjohtajana oli talous- ja suunnittelujohtaja Aapo Kaisti ja varapuheenjohtajana varatuomari Jussi-Pekka Alanen. Valtuuskunnan sääntömääräinen kevätkokous pidettiin 12.5.2009. Kokouksessa hyväksyttiin vuoden 2008 vuosikertomus ja vahvistettiin tilinpäätös. Lisäksi valtuuskunta velvoitti hallituksen tekemään esityksen sekä Perusrahasen ja että Takuu-Säätiön yleisten sääntöjen muuttamisesta valtuuskunnan syyskokoukseen.

Syyskokous pidettiin 17.11.2009. Valtuuskunta vahvisti vuoden 2010 toimintasuunnitelman ja talousarvion hallituksen esityksen mukaisesti sekä valtuutti hallituksen sopeuttamaan Takuu-Säätiön budjetin RAY:n avustuspäätöksen edellyttämällä tavalla. Lisäksi se vahvisti uudistetut Perusrahasen ja Takuu-Säätiön yleiset säännöt.

Hallitus kokoontui toimintavuonna 11 kertaa. Hallitustyöskentelyn pääpaino toimintavuonna oli sääntöjen ajanmukaistamisessa. Viisijäsenisen hallituksen puheenjohtajana oli toimintavuoden aikana kehittämissuunnittelija Kimmo Sainio ja varapuheenjohtajana toiminnanjohtaja Jukka Mäki.

Takuu-Säätiön hallitus vuonna 2009

Varsinainen jäsen	Varajäsen
Timo Mutalahti, lakimies Helsingin Diakonissalaitos	Kari Lehtola, varatuomari
Liisa Saaristo, kehittämisjohtaja Suomen Mielenterveysseura	Outi Ruishalme, johtaja Suomen Mielenterveysseura
Kimmo Sainio, kehittämiskonsultti hallituksen pj.	Eija Miettinen, diakoniasihtööri Vantaan srk-yhtymä
Jukka Mäki, toiminnanjohtaja, varapj. Kriminaalihuollon Tukisäätiö	Veikko Kylämarttila, kriminaaliasiamies Kriminaalihuollon Tukisäätiö
Tiina Saarela, työalasihtööri Kirkkohallitus	Jaana Valtonen, avustusvalmistelija Kirkon Diakoniarahasto

Valtuuskunta vuonna 2009

Varsinainen jäsen	Varajäsen
Aapo Kaisti (pj.), talous- ja suunnittelujohtaja Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymä	Hannu Suihkonen, diakoniajohtaja Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymä
Jussi-Pekka Alanen (varapj.), varatuomari Suomen Mielenterveysseura	Eila Okkonen, johtaja Suomen Mielenterveysseura
Irene Nummela, seurakuntadiakoniasihtööri Kirkkohallitus	Kalle Kuusimäki, johtaja Kirkkohallitus
Eila Lempiäinen, ylitarkastaja Rikosseuraamuslaitos	Eeva-Leena Jaakkola, kriminaalihuoltojohtaja Rikosseuraamuslaitos
Anne Hartoneva, hallitussihtööri Oikeusministeriö	Riitta Punju, erikoissuunnittelija Oikeusministeriö
Antti Lemmetyinen, johtaja Helsingin Diakonissalaitos	Aku Keltto, johtaja Porin Diakonialaitos
Ilkka Mattila, johtaja Kirkkopalvelut ry	Tapio Pajunen, keräysjohtaja Kirkkopalvelut ry
Lasse Murto, toimitusjohtaja A-klinikkasäätiö	Pekka Heinälä, johtava lääkäri A.klinikkasäätiö
Kari Pätynen, talousjohtaja A-klinikkasäätiö	Tuula Annala, hlöstön kehittämispäällikkö A-klinikkasäätiö
Sami Puumala, kriminaalityön sihtööri Kirkon diakonia- ja yhteiskuntatyö (KDY)	Seppo Lusikka, päihdetyön sihtööri Kirkon diakonia- ja yhteiskuntatyö (KDY)
Seppo Pitkäaho, hallintopäällikkö Oulun ev.lut.srk-yhtymä	Liisa Rahkola, johtava diakoniatyöntekijä Oulun ev.lut.srk.-yhtymä
Jorma Osari, rovasti, puheenjohtaja Suomen Katulähetysliitto ry	Matti Kononov, päihdetyöntekijä Suomen Katulähetysliitto ry
Alli Brummer, hallintojohtaja Suomen Mielenterveysseura	Pirkko Syrjälä, th-lehtori, kriisipsykoterapeutti Suomen Mielenterveysseura
Matti Helin, diakoniajohtaja Tampereen ev.lut.seurakunnat	Matti Ilveskoski, hallintojohtaja Tampereen ev.lut.seurakunnat

TAKUU-SÄÄTIÖ
Y-tunnus 0858294-9

5

TULOSLASKELMA

01.10.2009 - 31.12.2009

01.01.2008 - 31.12.2008

VARSINAINEN TOIMINTA

Tuotot

Avustukset	231 920,56		327 159,60	
Koulutustuotot	13 645,85		31 764,78	
Muut tuotot	<u>30 326,71</u>	275 893,12	<u>100,00</u>	359 024,38

Kulut

Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	625 985,50		703 167,75	
Muut henkilösivukulut	<u>127 648,75</u>	753 634,25	<u>144 688,89</u>	847 856,64
Muut kulut				
Vapaaehtoiset henkilöstökulut	41 048,80		39 832,73	
Vuokrat	75 525,36		72 089,67	
Matkakulut	16 454,93		12 976,30	
Hankinnat	29 009,37		49 891,21	
Toimintakulut	344 813,86		387 863,21	
Takaustappio (+/-)	<u>-4 515,02</u>	502 337,30	<u>-3 066,92</u>	559 586,20

1 255 971,55

1 407 442,84

TUOTTO- / KULUJÄÄMÄ

-980 078,43

-1 048 418,46

SIJOITUS- JA RAHOITUSTOIMINTA

Tuotot

Korkotuotot	4 364,76		63 517,10	
Osinkotuotot	11 527,00		11 602,73	
Myyntivoitot	<u>47 608,92</u>	63 500,68	<u>4 517,85</u>	79 637,68

Kulut

Muut sijoituskulut	21 947,73	<u>21 947,73</u>	-144 941,28	<u>-144 941,28</u>
--------------------	-----------	------------------	-------------	--------------------

TUOTTO- / KULUJÄÄMÄ

-894 630,02

-1 113 722,06

YLEISAVUSTUKSET

984 284,70

1 036 764,00

INVESTOINTIAVUSTUKSET

Avustus ATK-järjestelmään	0,00		12 350,98	
Vähennetty hankintamenoista	<u>0,00</u>	0,00	<u>-12 350,98</u>	0,00

Siirto omakatteiseen rahastoon

87 621,54

81 039,84

TILIKAUDEN YLI- / ALIJÄÄMÄ

2 033,144 081,78

T A S E	31.12.2009	31.12.2008
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Sijoitukset		
Kiinteistöosakkeet	275 460,00	275 460,00
Varainhallinta Tresor Oy / perusrahasito	383 259,55	983 421,01
Sijoitukset yhteensä	<u>658 719,55</u>	<u>1 258 881,01</u>
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	658 719,55	1 258 881,01
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset		
Siirtosaamiset	89 082,10	122 374,99
Rahat ja pankkisaamiset	1 172 555,03	523 929,57
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	<u>1 261 637,13</u>	<u>646 304,56</u>
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	<u>1 261 637,13</u>	<u>646 304,56</u>
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>1 920 356,68</u>	<u>1 905 185,57</u>
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	27 751,00	27 751,01
Omakatteiset rahastot	1 214 737,38	1 381 390,95
Edellisten tilikausien ylijäämä	297 242,87	50 222,51
Tilikauden ylijäämä	<u>2 033,14</u>	<u>4 081,78</u>
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	1 541 764,39	1 463 446,25
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen		
Ostovelat	55 560,15	75 885,03
Muut velat	15 379,34	18 186,84
Siirtovelat	307 652,80	347 667,45
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	<u>378 592,29</u>	<u>441 739,32</u>
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	<u>378 592,29</u>	<u>441 739,32</u>
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>1 920 356,68</u>	<u>1 905 185,57</u>

Tilintarkastuskertomus

Takuu-Säätiön hallitukselle

Olemme tarkastaneet Takuu-Säätiön kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1. – 31.12.2009. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen ja toiminnanjohtajan vastuu

Hallitus ja toiminnanjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että ne antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja verainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Tilintarkastajan tulee suorittaa tilintarkastus Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti ja sen perusteella antaa lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta sekä säätiölain edellyttämistä seikoista. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää ammattieettisten periaatteiden noudattamista ja tilintarkastuksen suunnittelua ja suorittamista siten, että saadaan kohtuullinen varmuus siitä, että tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa ei ole olennaisia virheellisyksiä ja että hallituksen jäsenet ja toiminnanjohtaja ovat toimineet säätiölain mukaisesti.

Tilintarkastustoimenpiteillä tulisi varmistua tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen lukujen ja muiden tietojen oikeellisuudesta. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan ja arvioihin riskeistä, että tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa on väärinkäytöksestä tai virheestä johtuva olennainen virheellisyys. Tarvittavia tarkastustoimenpiteitä suunniteltaessa arvioidaan myös tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laadintaan ja esittämiseen liittyvää sisäistä valvontaa. Lisäksi arvioidaan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleistä esittämistapaa, tilinpäätöksen laatimisperiaatteita sekä johdon tilinpäätöksen laadinnassa soveltamia arvioita.

Tilintarkastus on toteutettu Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Käsityksemme mukaan olemme suorittaneet tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvia tarkastustoimenpiteitä lausuntoamme varten.

Lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot säätiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Muut lakiin perustuvat lausunnot

Säätiön varat on asianmukaisesti sijoitettu ja säätiön toimielimien jäsenille maksettuja palkkioita on pidettävä kohtuullisina. Säätiön tilinpäätös ja toimintakertomus antavat oikeat ja riittävät tiedot säätiön toiminnasta.

Helsingissä 14. huhtikuuta 2010

Anne Vuorio
KHT

Pekka Räisänen
KHT

Takuu-Säätiö

– palvelut

Takuu-Säätiö

Takuu-Säätiö on vuonna 1990 perustettu valtakunnallinen sosiaalialan järjestö, joka auttaa taloudellisessa kriisitilanteessa olevia ihmisiä velka- ja maksuvaikeuksien ratkaisemisessa. Toiminnassa huomioidaan velallisten, velkojien sekä yhteiskunnan edut. Pääosa toiminnasta rahoitetaan Raha-automaattiyhdistyksen tuella.

Velkalinja ja Velkalinja verkossa

Velkalinja on maksuton valtakunnallinen neuvontanumero. Velkalinjassa voi keskustella nimettömänä ja luottamuksellisesti kaikista velka- ja maksuvaikeuksiin liittyvistä asioista.

Soittaja saa tietoa velkojen järjestelymahdollisuuksista ja siitä, miten päästä alkuun maksu- ja velkavaikeuksien ratkaisemisessa. Puhelu voi koskea myös jotain yksittäistä asiaa, joka liittyy esim. luottotietoihin, perintään tai ulosottoon.

Puhelinneuvonnan lisäksi apua saa myös verkosta Taluspäiväkirja/Velkalinja verkossa palvelusta. Taluspäiväkirjassa voi pitää kirjaa menoista ja tuloista sekä suunnitella taloutta. Verkkovastaajallemme voi lähettää taloudenhallintaan tai velkaongelmiin liittyviä kysymyksiä, jotka heräävät taluspäiväkirjaa tehdessä tai muuten omaa taloudellista tilannettaan miettiessään.

Koulutus

Takuu-Säätiö järjestää koulutusta takaustoiminnastaan sekä muista velkojen järjestelyihin liittyvistä asioista. Koulutuksia järjestetään myös yhteistyössä eri viranomaisten ja yhteisöjen kanssa.

Lisäksi asiantuntijamme ovat käytettävissä talous- ja velka-asioiden kouluttajina myös muiden tahojen järjestämissä tilaisuuksissa.

Järjestelylainan takaukset

Järjestelylainalla yhdistetään velkakierteeseen joutuneen ihmisen velat yhdeksi uudeksi lainaksi. Säätiö myöntää tietyin ehdoin velalliselle takauksen pankkilainaan, jolla hän maksaa velkojilleen velkansa kerralla pois. Tarkoituksena on, että takauksen saanut velallinen selviytyy velkojensa poismaksusta, eikä velkaannu takauksen aikana lisää.

Takausta haetaan kirjallisesti hakemuslomakkeella. Paikalliset talous- ja velkaneuvojat avustavat ta-kaushakemuksen laatimisessa ja erilaisten ratkaisukeinojen selvittämisessä.

Vaikuttaminen ja kehittäminen

Takuu-Säätiö tiedottaa, antaa lausuntoja, tekee aloitteita ja toimii asiantuntijatyöryhmissä.

Säätiö myös osallistuu velkojen järjestelyitä ja taloudenhallintaa edistävään kokeilu- ja kehittämistoimintaan tekemällä projekteja ja muuta yhteistyötä eri viranomaisten ja järjestöjen kanssa.

Omille jaloille-toiminta

Omille jaloille on toimintaa, jossa vapaaehtoistyöntekijöinä toimivat tukihenkilöt ja vertaiset auttavat vaikeisiin talous- ja velkaongelmiin joutuneita henkilöitä. Erityisesti toiminnalla pyritään tavoittamaan päihde- ja rikostaustaisia sekä mielenterveys- ja peliongelmaisia tuettavia.

Omille jaloille -toiminnassa tuettavia neuvotaan velkaongelmiin liittyvissä käytännön kysymyksissä ja ohjataan tarvittavien auttamisjärjestelmien piiriin. Heitä tuetaan myös tilanteissa joihin ei ole löydettävissä välittömiä ratkaisuja. Tukitoiminnan lisäksi on perustettu taloustietopisteitä, joissa on saatavilla taloudenhallintaa ja velkaongelmia käsittelevää materiaalia. Joissakin taloustietopisteissä on myös tukihenkilö tavattavissa.

Omille jaloille -toiminnan yhteistyökumppaneina ovat A-Kiltojen Liitto, Kriminaalihuollon tukisäätiö, Mielenterveyden keskusliitto, Sininauhaliitto ja Suomen mielenterveysseura.

Osoite: Asemamiehenkatu 4, 00520 Helsinki
Puhelin: 09 6126 340
Faksi: 09 6126 3458

www.takuu-saatio.fi